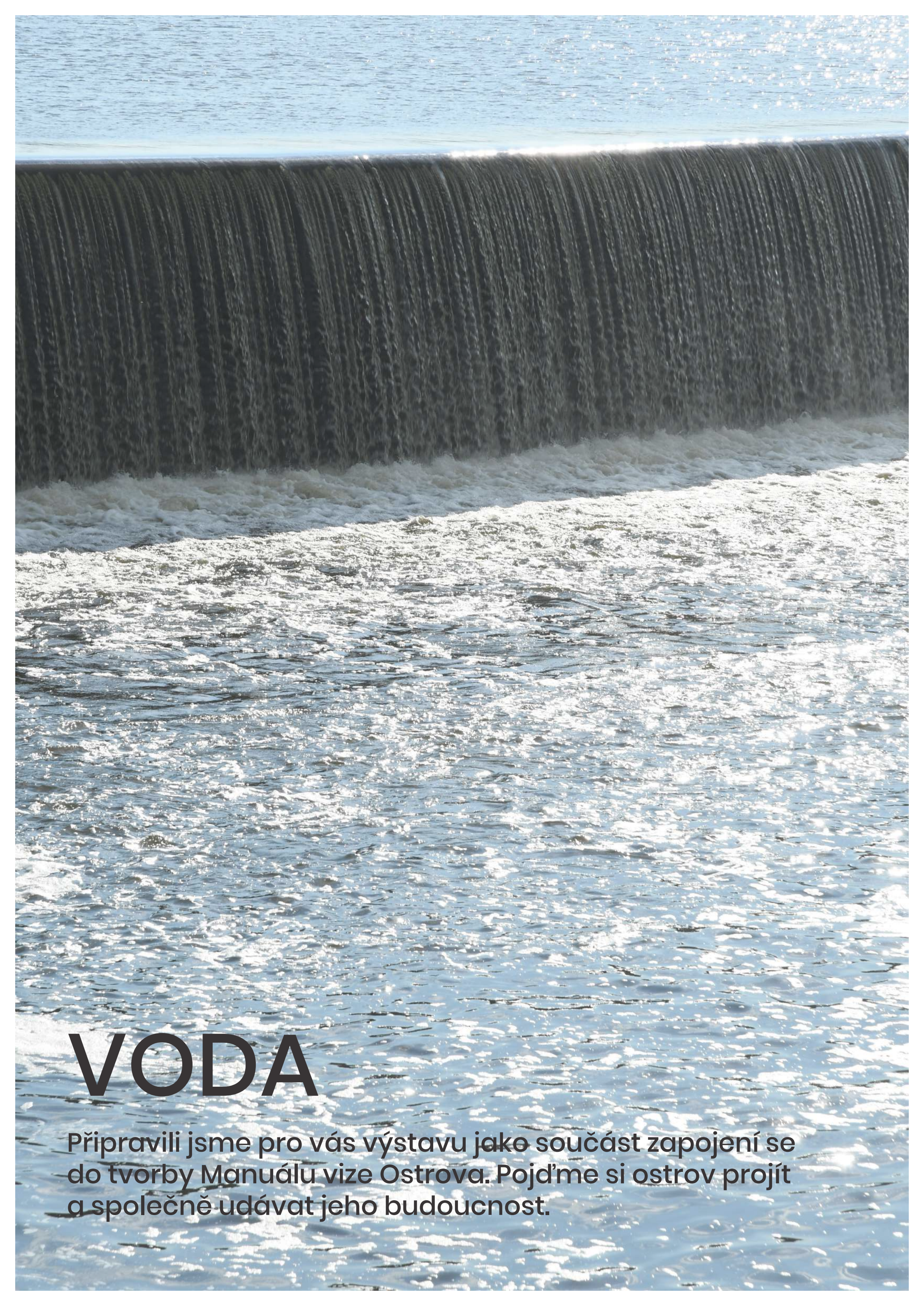

VODA

Připravili jsme pro vás výstavu jako součást zapojení se do tvorby Manuálu vize Ostrova. Pojdme si ostrov projít a společně udávat jeho budoucnost.

Voda ve městě

Všechny živé organismy, od drobných bakterií po obří plejtváky, potřebují ke svému přežití vodu. Bez vody by život, jak ho známe, neexistoval.

Je čistá?

V horkých dnech parného léta Vltava ke koupání přímo vybízí. Jak je to ale s kvalitou vltavské vody v Praze? Nad soutokem se Sázavou a Berouňkou je voda relativně čistá, oba tyto toky ale vodu kalí. Dobrému stavu vody ve městě nepomáhají ani bodové zdroje znečištění (například komunální a průmyslové zdroje, hospodaření na rybnících), i když se situace v posledních letech zlepšila. Řeka v hlavním městě tak není oficiální přírodní koupací vodou podléhající daným legislativním předpisům. Ty určují množství řas, sinic a také bakteriální oživení vody.

Vltava v centru rozhodně není průzračná.

Rybáři chytají na břehu proti budově Dělnické úrazové pojišťovně, třicátá léta 19. století. zdroj: IPR Praha

Svět pod hladinou

Část Vltavy mezi ostrovem a Holešovicemi je oblíbeným místem rybářů. Ti své ryby chytají buď na břehu Štvanice, z pramice pod Helmovským jezem nebo z hráze kolmo na jez.

V řece protékající hlavním městem se nachází řada vodních živočichů. Ve vodách plují štiky, plotice, pstruzi, cejni, karasi a mnoho dalších druhů. Dno je domovem velkého množství měkkýšů – například škeble říční, škeble plochá či velevrub malířský. Bohužel se zde vyskytují i nepůvodní raci pruhovaní, přenašeči račího moru, který decimuje populace původních druhů raků.

Lodní, bárky, kocábky

Řeky ve městech představovaly vždy místo obchodu a čilého ruchu. Nejinak je to i v případě Vltavy. Karlínský a holešovický břeh s ostrovem spojuje přívoz HolKa (Holešovice Karlín). Nabízí nejrychlejší způsob přepravy mezi oběma městskými čtvrtěmi. Na tomto místě převážely lodě cestující už v roce 1791. Pro osobní a nákladní lodě slouží plavební komora na jižní straně ostrova. Více si o ní můžete přečíst na panelech „Aktivity“.

Současná podoba přívozu Holka.

Sledujeme slavnostní zahájení provozu plavebních komor - psal se rok 1913. zdroj: IPR Praha

Zatravněná plocha šťvanické louky je pro zadržování dešťové vody ve městě jako stvořená.

Lidé z nejchudších čtvrtí Dillí čerpají vodu z cisteren. Tato voda jim má vystačit na celý den. zdroj: ABC News

Obyvatele z jihoafrického Kapského města stojí ve frontě na vodu z obecního pramenu. zdroj: TIME

Voda jako zdroj

Práce s dešťovou vodou je již dnes při navrhování a údržbě městského prostředí standardem.

Nástroje

Jedná se o retenci dešťové vody a její následné využití k zálivce stromů, použití dešťové vody pro splachování a prvky modrozelené infrastruktury, které zlepšují okolní klima. Města dnes bojují s větší frekvencí such, změnou charakteru srážek a celkově se prohlubující se klimatickou krizí.

Výše uvedené nástroje představují možnosti zmírňování klimatické změny a adaptace. O tom, co se může stát, když se s vodou správně nepracuje, svědčí příběh města Dillí. Představuje varovný prst a možnou pochmurnou budoucnost, dnes jen těžce představitelnou v evropském kontextu.

Dillí jako varování

Dillí, druhé největší město Indie, se potýká s vleklou vodní krizí. Mnoho obyvatel z nejchudších sociálních vrstev je odkázáno na vodu ze soukromých cisteren. Hloučky lidí každý den ráno vyhlíží jejich příjezd a mají jen pár minut na to, aby si do přinesených nádob načerpaly vodu na celý den. V zimních měsících je situace na ulicích relativně klidná, ale v létě, kdy teploty stoupají nad 40 stupňů Celsia, vznikají střety a šarvátky, občas končící i smrtí.

Město se snaží situaci ve slumech zvrátit vrtáním nových vrtů, v území operují i soukromí vrtáři, kterým se přezdívá „vodní mafie“. Ti vám mohou připojit dům na vodovod z nelegálního vrtu. Jak se ale podzemní voda vyčerpává, je nutné vrtat stále hlouběji a hlouběji.

Jedná se o krátkodobé řešení, které zhoršuje celkový problém - vodonosné vrstvy jsou tím nadměrně zatíženy. Potkávají se zde spolu související trendy: intenzivní čerpání pro potřeby zemědělství, rostoucí nároky na zmenšující se zásoby a nedostatečná regulace využití zbývajících podzemních vod. Dlouhá léta such, špatných rozhodnutí a silného populačního růstu si žádají svojí daň. Místní to komentují lakonicky: „Nastane doba, kdy tu žádná voda nebude.“ Důležitost řádné správy a péče o vodní zdroje je dnes vyšší než kdy dříve - čistá pitná voda bohužel není samozřejmost.

Perspektivy

Vodní zdroje mizí i v jihoafrickém Kapském městě, v obdobích sucha hlídá dodržování nařízení o zákazu zalévání zahrad a napouštění bazénů policie. Důležitost řádné správy a péče o vodní zdroje je tak dnes vyšší než kdy dříve - čistá pitná voda bohužel není samozřejmost. Jedním z úkolů Prahy v 21. století bude zajistit její dostatek pro všechny své občany.

Zastavte se...

Co bychom byli bez vody? Jak by vypadal svět bez života, jehož je podmínkou? Voda není jen to, co vidíme, voda, to jsme my. Pozoruj svůj dech, zklidni svojí mysl a vnímej tlukot srdce.

Voda je život.

Tošio Mae

Až se setmí

bude v horách pršet?

Tmou

budu prchat

až k řece

Masako Amemija

Slunce pluje

podzimní vodou

po jeho směru

kapří ocase

houpavě se spouštějí

japonské haiku

Jak se mohu zapojit do tvorby Manuálu vize ostrova?

Jak se o ostrově dozvím více?

> výstava na ostrově
trvající do 12. 9. 2021

> komentované vycházky:

23. 6. od 18:00 s botanikem J. A. Šturmou
27. 7. od 18:00 s architektem R. Kolaříkem
12. 9. od 18:00 s historikem J. Krajíčkem

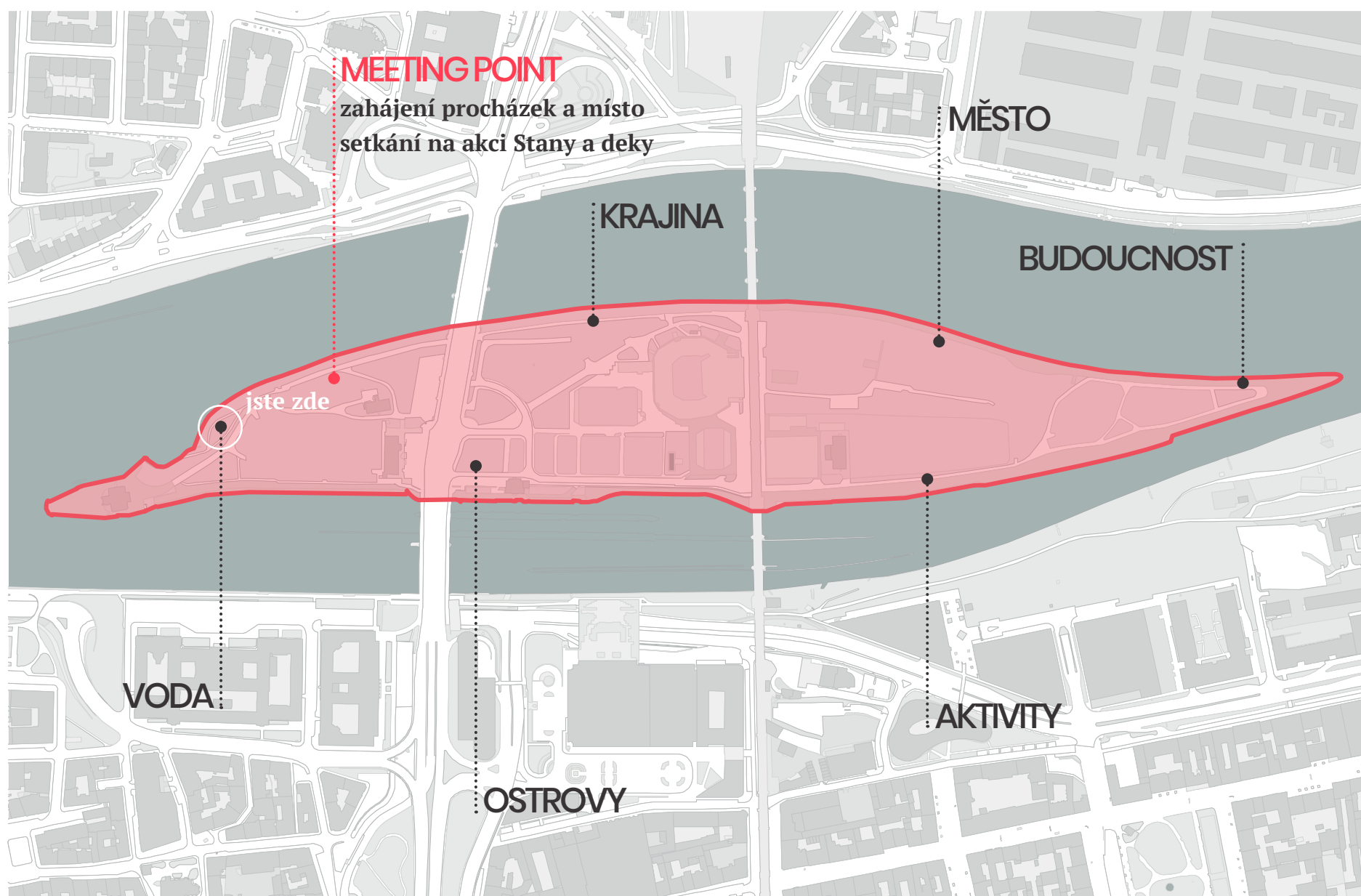
Můžeme se sejit osobně?

> osobně na participačních setkáních
vždy od 15:00 do 20:00:

30. 6. Stany a deky 01
17. 7. Stany a deky 02
11. 8. Stany a deky 03
07. 9. Stany a deky 04

Kam mohu své nápady napsat?

> do online dotazníku:
http://bit.ly/stvanice_dotaznik

Mapa doprovodného programu participace.

ZDROJE:

HRUBEŠ, J; HRUBEŠOVÁ, E. Pražské ostrovy, 1st ed.; Milpo: Příbram, 2007.
AUGUSTA, P. Praha a Vltava. 1st ed. Praha: Milpo, 2005
BĚLOCHOVÁ, V. Obraz vody v japonské poezii, Olomouc, 2015
<https://www.abc.net.au/news/2020-02-08/delhi-water-crisis-leads-to-mafia-murder-and-mutiny/11931208>
<https://time.com/cape-town-south-africa-water-crisis/>

RKAW

IPR
PRAHA